

SENATENS
KAMMAREXPEDITION

LIVSMEDELSAVDELNINGEN

Helsingfors,
den 6 juni 1917.

Instruktion N:o 1

för livsmedelsnämnder, magistrater och valnämnder beträffande beslag, anmälan, förbrukning och avträdande till staten av spannmålsförråden.

Med stöd av lagen av den 2 juni 1917 angående förfogande över viss egendom under de av kriget framkallade undantagsförhållanden har Senaten den 5 i sagda månad fattat beslut, enligt vilket staten övertager ordnandet av förbrukningen av brödsäd för tiden från och med den 17 juni till den 15 september. Regleringen av spannmålsförbrukningen i landets kommuner har i enlighet med Senatens beslut överlämnats åt de i kommunerna tillsatta livsmedelsnämnderna. Valnämnder och i städerna såsom valnämnder fungerande magistrater hava förpliktats att härvid bistå livsmedelsnämnderna. Centralorgan för livsmedelsnämnderna utgör i varje län länekommittén och högsta övervakandet av regleringen av spannmålsförbrukningen ankommer å Livsmedelsavdelningen vid Senatens Kammarexpedition. Senatens beslut innehåller i huvuddrag föreskrifter rörande länekommittéers, livsmedelsnämnders, magistraters och valnämnders åligganden. Förutom dessa har Livsmedelsavdelningen vid Kammarexpeditionen, som i cirkulär av den 19 nysslidne maj uppmanat valnämnderna att vidtaga vissa förberedande åtgärder, på det att den redan då ifrågasatta regleringen av förbrukningen kunde på kort tid genomföras, funnit nödigt för regleringens genomförande utfärda nedanstående närmare föreskrifter.

Beslag å spannmålsförråden.

På det att staten kunde erhålla landets brödsädsförråd till sitt förfogande, har i Senatens förenämnda beslut föreskrivits, att alla staten

icke tillhöriga förråd av vete, råg och korn, jämväl otröskat, av dessa sädesslag berett mjöl, alla gryn ävensom bröd äro från och med den 17 juni tagna i beslag. Enär på grund av den försenade våren kornet i landets nordligare delar vid tidpunkten för beslaget kan vara osått, har utanför beslaget lämnats utsädeskorn, som efter beslaget skall utsås, högst 240 kg per hektar. Detta har skett i syfte att kornsådden icke måtte fördröjas på grund av beslaget.

Den av Senaten utfärdade kungörelsen, varigenom kännedom om beslaget meddelas befolkningen, publiceras i tidningarna.

Av beslaget följer, att från och med den 17 juni är, med de i sista punkten 3 § av Senatens beslut nämnda undantag, utan tillstånd av Livsmedelsavdelningen vid Kammarexpeditionen förbjudet:

att försälja omalet vete, råg eller korn, förutom för såvitt livsmedelsnämnd därtill giver tillstånd;

att försälja mjöl, till vars beredning använts vete, råg eller korn, samt gryn och bröd, därest icke köpare företer tillståndsbevis av livsmedelsnämnd eller statens mjöl- eller brödkort;

att å värdshus och matställen servera mat, som är tillverkad huvudsakligen av mjöl, gryn eller bröd, utan att fordra det antal brödkuponger, som motsvarar vikten av det till matens tillredning använda mjölet eller grynen; samt

att använda i hushållens vård lämnade spannmålsförråd i strid med de av livsmedelsnämnd meddelade föreskrifter.

Å livsmedelsnämnd ankommer att övervaka förbudets efterlevnad.

Däremot utgör beslaget icke hinder för tröskning av otröskad spannmål, för såvitt sådan finnes, utan bör varans innehavare tvärtom uppmanas att snarast möjligt utföra tröskningen. Då beslagtagen spannmål tröskas, frigöres från beslaget uttröskad halm och agnar.

Anmälan om spannmålsförråd.

*Anmälnings-
skyldige.*

Med spannmålsbeslaget är förenad skyldigheten för dem, vilka innehava beslag underkastad spannmål, att noggrannt uppgiva, huru mycket de innehava den 17 juni klockan 5 på morgonen. Då insamlandet av

ifrågavarande uppgifter överlämnats åt livsmedelsnämnderna samt åt dem biträdande valnämnder, böra dessa sålunda klargöra för sig, i vilkas ägo anmälan underkastade spannmålsförråd kunna finnas och av vilka sålunda anmälningar böra infördras. Härvid bör märkas, att innehavare av sådan vara är anmälningsskyldig, oberoende därav om han är dess ägare eller icke, samt att förvaltare av statens inrättning är skyldig att göra anmälan om inrättningens spannmålsförråd, ehuru staten tillhörig spannmål icke är tagen i beslag. Likaså äro kommunala myndigheter skyldiga att uppgiva kommunernas förråd. Bland andra anmälningsskyldige må ytterligare nämnas ekonomer för sjukhus, sanatorier, skyddshem m. fl. dylika inrättningar, spannmålshandel idkande affärer, kvarnägare, bagare, värdshusvärdar och innehavare av matställen, fartygsredare och befälhavare, disponenter för industriella inrättningar, vilka förbruka spannmål eller mjöl till sina fabrikat eller anskaffat sådant för sitt arbetsfolk, jordbrukare, torpare, backstugusittare och statkarlar samt övriga föreståndare för privata hushåll. Ingen är befriad från anmälningsskyldighet.

För insamlandet av uppgifter har föreskrivits, att över de på envar fastighets område bosatta hushåll eller matlag bör uppgöras en hushållsförteckning, varav framgå såväl hushållsföreståndare som övriga innehavare av spannmålsförråd samt antalet av till varje hushåll hörande personer. Till ett hushåll räknas alla de personer, vilka erhålla sin föda ur samma hushålls matförråd. Sålunda anses t. ex. sjukhus med flere dylika allmänna och privata inrättningar med sina interner samt vårdare och tjänare i inrättningens mat såsom särskilda hushåll.

Hushållsförteckning.

Uppgörandet av hushållsförteckning har avsetts böra åvälvas vederbörande fastighetsdisponent. De av valnämnderna anställda biträdena böra fördenskull i god tid under veckan som föregår den 17 juni tillhandahålla fastighetsdisponenter blanketter för utskrivande av hushållsförteckningar (formulär 1) och lämna dem hjälp vid uppgörande av förteckningarna, när de icke själva äga förmåga att utskriwa sådana. Då oklarhet föreligger därom, vem som bör anses för fastighetens disponent, ankommer å valnämnds prövning av vem hushållsförteckning skall uppgöras.

Uppgifterna om spannmålsförråd antecknas å blanketter (formulär 2), vilka genom livsmedelsnämndernas försorg bör utdelas åt de anmälningsskyldiga.

Anmälningsblanketternas distribuering.

skyldiga. Då biträde begiver sig för att åt fastighetsdisponent lämna formulär för hushållsförteckningar, må han medtaga jämväl anmälningssblanketter och utdela dessa bland de inom fastigheten boende hushållsföreståndarna, vilka för detta ändamål borde sammankallas, samt lämna dem råd vid blanketternas ifyllande. Kunnna hushållsföreståndarna icke sammankallas, må biträdet åt fastighetsdisponenten lämna minst lika många anmälningssblanketter som inom fastigheten äro bosatta hushåll eller andra anmälningsskyldige, och uppmana honom att distribuera dem åt de anmälningsskyldige. Därjämte vore det väl, i fall biträde i sistnämnda fall kunde överenskomma med någon i fastigheten eller i dess grannskap boende, att denne ville biträda hushållsföreståndare vid lämnandet av uppgifter och blanketternas ifyllande, för såvitt sådant befinnes nödigt och biträdet icke kan ånyo inträffa å orten. För att avgivandet av anmälningar måtte försiggå snabbt, bör biträde särskilt uppmana hushållsföreståndare att redan innan den 17 juni genom uppmätning och uppvägning taga reda på sina spannmålsförråd, så att den 17 juni skulle återstå att uppväga endast ett för hushållet å sido lagt mindre belopp, varjämte hushållsföreståndare bör uppmanas att omedelbart och senast den 21 juni avgiva anmälan antingen åt fastighetsdisponenten eller direkte till vederbörande valnämnd (i stad till magistrat) eller såsom biträde hos valnämnd anställd person. Åt denne överlämnar även gårdsdisponenten den av honom ifyllda hushållsförteckningen.

Vilka spannmålsförråd böra anmälas.

Tidigare har redan nämnts, att anmälningsskyldigheten omfattar allt slags beslag underkastad spannmål samt att förvaltare av statens inrättning är skyldig att uppgiva inrättningens spannmålsförråd, ehuru staten tillhörig spannmål icke är tagen i beslag. För såvitt kornet vid beslagets genomförande ännu är osått, har utsädeskorn, som efter beslaget skall utsås, lämnats utanför beslaget, men bör dess belopp likväl uppgivas. Ytterligare har Senaten anset nödigt erhålla uppgifter om i landet förefintlig tröskad och otröskad havre, havre- och fodermjöl samt kli. Därest övriga spannmålsförråd skulle visa sig otillräckliga, kunna förhållandena gestalta sig så, att staten blir tvungen att övertaga även dessa förråd. Fördenskull har föreskrivits, att jämväl havre, havre- och fodermjöl samt kli böra anmälas, för såvitt de kunna, om ock i nödfall, lämpa sig till

människoföda. Tills vidare förbli alla de förråd, vilka icke äro tagna i beslag, till innehavarens disposition.

Beträffande åter handlande, bagare och andra affärsidkare, vilka till försäljning innehava spannmål, bör det anses lämpligast att de avgiva två anmälningar, den ena om spannmål, avsedd för hushållets privata behov, och den andra om handels- eller affärslagret. Vid uppgivandet av sistnämnda förråd är det icke nödigt att ifylla andra kolumner i anmälningsblanketten än dem, ur vilka spannmålsförråden framgå. För underlättande av affärsrörelse åliggande anmälan har såsom bilaga till formulär 2 utarbetats en särskild inventarieförteckning över spannmålsförråd.

Anmälan bör göras hos livsmedelsnämnden i den kommun, inom vars distrikt hushållet är beläget den 17 juni. Här bör hushållets föreståndare uppgiva hela sitt spannmålsförråd, antingen detta befinner sig på hans boningsort, eller på väg, destinerat till honom, eller annorstädes, såframt detsamma icke är anförtrott i annans vård. För den händelse spannmålsförråden befinna sig annorstädes, antecknas de i blanketten såsom anmärkning under punkt 1. Enär samma familj kan hava hushåll på flere än ett ställe, t. ex. i stad och på landet, kan även sålunda förfaras, att familjens huvudman uppgiver de å hans boningsort befintliga förråden samt drager försorg därom, att den person, som förestår hushållet å den andra platsen, uppgiver där förvarad spannmål. Härvid får naturligtvis icke samma person anmälas såsom tillhörande hushållet på vardera platsen, utan endast på den ena.

*Var anmälan
skall göras.*

Kvantiteten av spannmål, mjöl, gryn och bröd uppgives enligt vikt. Då anmälaren känner spannmålets kvantitet i hektoliter, är vägning icke nödvändig, utan beräknas 1 hl vete till 75 kg, 1 hl råg till 70 kg, 1 hl korn till 60 kg och 1 hl havre till 45 kg. Är vikten mindre, äger anmälaren naturligtvis rätt att uppgiva verkliga vikten. Vikten av otröskad spannmål fastställs enligt beräkning. Vikten av beslag underkastad spannmål införes i blankettens kolumner, varvid dock vikten av omalet korn minskas med en fjärdedel, emedan kornets vikt vid malning beräknats nedgå med detta belopp. Slutsumman i högra sidans kolumn utvisar, huru mycket beslag underkastad spannmål anmälaren innehar. Vikten av

Vilka uppgifter om spannmålsförråd böra meddelas.

från beslag fritaget, för sådd under denna sommar avsett korn, omalen havre, havre- och fodermjöl samt kli införs utom kolumnen och ingå icke i blankettens slutsumma.

Innehar anmälaren annan person tillhörig spannmål, vilken vara innehavaren, såsom ovan nämnts, är skyldig att uppgiva jämte egna spannmålsförråd enligt formulärets 1 punkt, bör därom särskild anteckning göras i formulärets 2 punkt. Äger anmälaren annorstädes spannmål, som han anförtrott i annans vård och som den sistnämnde är skyldig uppgiva, bör i formulärets 3 punkt i korthet även detta förråd uppgivas.

*Anmälan om
tröskning.*

Enär den skörd, som erhålles av otröskad spannmål, är omöjlig att noggrannt uppgiva, bör innehavaren av spannmålen, sedan den är tröskad, till livsmedelsnämnden inlämna särskild tröskningsanmälan, varav framgår, huru mycket tröskad spannmål erhållits. Angående havre, som icke är belagd med beslag, erfordras dylik anmälan dock icke. Då tröskningsanmälan skall göras, bör åt varans innehavare i samband med livsmedelsnämndens nedan omförmälda beslut tillställas blankett för avfattande av anmälan (formulär 4).

Användning av beslagtagna spannmål.

Innehavare av beslag underkastad spannmål är enligt Senatens beslut skyldig uppgiva, förutom sina spannmålsförråd, även huru mycket utsäde han behöver samt huru mycket till underhåll av sig själv och sitt hushåll. Även för dessa anmälningar har plats reserverats å anmälningsformuläret.

*Uppgift om
behov av
utsäde.*

I formulärets 4 punkt är anmälaren i tillfälle att anteckna, huru mycket veteutsäde och huru mycket rågutsäde han under innevarande sommar sammanlagt behöver samt huru stor åkerareal skall besås med vete och huru stor med råg. Av den utsädesmängd, som erfordras för sådden, bör intet avdragas på grund av att anmälaren själv innehar utsäde, utan bör hela den erforderliga utsädesmängden samt hela den åkerareal, som skall besås med vete och råg, uppgivas. Livsmedelsnämnden bör äga möjlighet att kontrollera, att icke överhövan mycket spannmål användes till utsäde. Per hektar är det tillåtet att innehålla endast den mängd, som i verklighe-

ten skall användas till utsäde, dock högst $2\frac{3}{4}$ hl eller 200 kg vete och $2\frac{1}{2}$ hl eller 175 kg råg. För den händelse anmälaren icke innehar tillräcklig utsädesmängd, må han i formuläret (punkt 6 g) införa anhållan att få köpa vad som saknas.

Hushållets medlemsantal vidhandenger, huru mycket spannmål matlaget är i behov av för sitt uppehälle. I hushållsförteckningen bör fastighetens disponent anteckna hushållens medlemsantal. På det att hushållsföreståndaren må kunna rätta möjliga misstag, har även i anmälningsformuläret plats reserverats för anmälan av antalet medlemmar. Då det dessutom befunnits nödigt att erhålla kännedom om, vilka andra personer, utom anmälarens egen familj, som tillhöra hushållet, böra även tjänares och övriga till familjen icke hörande personers namn antecknas å blanketten. Vad beträffar sjukhus och andra dylika inrättningar, vilka kunna betraktas såsom särskilda hushåll, böra som medlemmar av dylika hushåll anses de patienter, som vid tiden för anmälans inlämnande befinna sig å dem, ävensom i anstaltens mat befintlig betjäning.

*Hushållets
medlems-
antal.*

I Senatens ovannämnda beslut har ett vart hushåll medgivits rätt att till en början behålla och använda av innehavda gryner sammanlagt 3 kilo och av andra spannmålsvaror sammanlagt 4 kilo per person. I de kommuner, där försäljningen av mjöl och bröd sker enligt av kommunen anordnat kortsystem, äga innehavare av kommunala mjöl- och brödkort därjämte även efter beslaget tillfälle att förskaffa sig mjöl och bröd på dessa kort till utgången av den vecka, under vilken statens mjöl- och brödkort bliva utdelade.¹⁾ Där kommunen icke tidigare infört kortsystem eller åtminstone icke beträffande hela befolkningen, må livsmedelsnämnden uppmana allmänheten att före beslaget förse sig med ovannämnda spannmålsförråd samt på lämpligt sätt draga försorg om de hushålls behov av brödsäd, vilka icke kunna anskaffa sådan och i annat fall komme att lida brist, innan det av Senaten beslutna förbrukningssystemet kan tillämpas.

Huru spannmålsförbrukningen är ordnad.

Vad sedan beträffar den egentliga förbrukningsperioden, som är avsedd att vidtaga den 24 juni, har Senaten, med beaktande av att hårt kroppsligt arbete, isynnerhet om det utföres i fria luften, kräver större mängder näringsämnen än andligt arbete samt att kroppsarbetarnes föda

Gruppering och spannmålsransoner.

¹⁾ Helsingfors stads kort förbliva dock även därefter gällande.

till största delen består av bröd och annan av spannmål tillredd mat, fördelat hushållen i tre grupper, vilka beviljats olika stora spannmålsransoner. Till första gruppen höra de hushåll, vilkas medlemmar utföra andligt eller lätt kroppsligt arbete och få de till sitt uppehälle använda 1,050 gram spannmål per person och vecka. Andra gruppen bildas av de hushåll, vilkas medlemmar i huvudsak utföra tungt kroppsarbete; de få använda 1,680 gram likaså per person och vecka. Till tredje gruppen åter höra de hushåll, vilkas medlemmar utföra tungt kroppsarbete i fria luften och erhålla 2,100 gram spannmål per person och vecka.

Å livsmedelsnämnden ankommer att avgöra, till vilken grupp ett vart hushåll bör räknas. Härvid äger livsmedelsnämnden beakta:

att hushållsarbeten i de familjer på landet, vilka icke disponera över de bekvämligheter, som städerna erbjuda, i förhållande till hushållsarbetet i stadsfamiljer kunna betraktas såsom tunga;

att då till samma hushåll höra såväl personer, vilka utföra lätt, som de vilka utföra tungt kroppsarbete, hushållet snarare bör räknas till andra än till första gruppen, enär de åt de olika grupperna beviljade spannmålsransonerna äro beräknade så små som möjligt och då deras ransoner, vilka annars måhända tillhörde en lägre grupp, icke skulle förslå till att giva tillskott åt dem, vilka äro i behov av mera;

att hushåll, som utför tungt kroppsarbete i fria luften (jordbrukare, torpare, statkarlar, övriga jordbruksarbetare, skogsarbetare, sjömän, fiskare m. fl. d.), bör räknas till tredje gruppen, även om till hushållet hörde barn, vilka ännu icke äro arbetsföra; samt

att hushåll i allmänhet i osäkra fall skall räknas till högre grupp.

Rätt att behålla spannmål.

Hushåll får av sina spannmålsförråd behålla så mycket, som hushållet enligt förenämnda bestämmelser är berättigat att under förbrukningsperioden använda till sitt uppehälle och till utsäde. Återstoden bör jämlikt livsmedelslagens 9 § och Senatens med stöd av densamma givna beslut mot ersättning överlåtas åt staten. Det har befunnits skäligt att överlämna åt hushållets föreståndare att avgöra, vad hushållet vill behålla till sitt uppehälle och vad det vill överlåta åt staten. Detta kan ske genom att ifylla denna omständighet berörande delar av anmälningsblanketten.

Åt de hushåll, vilka icke innehava spannmålsförråd eller vilkas förråd icke förslå till den 15 september, utdelas genom livsmedelsnämndernas

försorg mjöl- eller brödkort, vilka berättiga kortets innehavare att köpa för honom fastställd spannmålsranson från och med den vecka, då hushållets egna förråd enligt fastställda grunder anses hava tagit slut. I de flesta fall komma de hushåll, vilka själva innehava spannmål, otvivelaktigt att därav behålla sitt förbrukningsbehov. Härtill äro de dock icke skyldiga. Sålunda kan hushållets föreståndare anhålla om mjöl- eller brödkort för en eller flere medlemmar av sitt hushåll redan från förbrukningsperiodens början, därest exempelvis dessas verksamhet erfordrar vistelse på resor. Av innehavda spannmålsförråd får hushållet då behålla endast så mycket, som erfordras till de övriga medlemmarnas av hushållet uppehälle.

Emedan några hushåll äro vana att själva baka sitt bröd, andra åter, isynnerhet sådana i städerna, köpa färdigt bröd, hava, såsom av det ovan anförda framgår, två slag av kort utarbetats, mjöl- och brödkort. Mjöl-kortet berättigar till inköp av bestämd ranson mjöl eller gryn per vecka, samtidigt för högst fyra veckor. Till detta fogas för de två sista veckorna ett brödkort, med vilket man under resa på annan ort under hela förbrukningsperioden kan köpa även bröd, antingen för en dag i sänder eller en tredjedel av dagransonen för ett mål. — Brödkorten berättiga till inköp av fastställd ranson bröd, mjöl eller gryn per dag, samtidigt för högst två veckor. Med brödkort kan även köpas en tredjedel av dagransonen för en måltid.

*Mjöl- och
brödkort.*

Med beaktande av dessa omständigheter hava hushållsföreståndarna beretts tillfälle att å anmälningsblanketten (punkterna 6 c och 6 f) anteckna, för huru många personers uppehälle och för huru lång tid de vilja behålla spannmålsförråd, huruvida de önska erhålla mjöl- eller brödkort, huruvida de önska erhålla sådana för hushållets olika medlemmar, räknat från samma vecka eller från olika veckor, samt för huru många personer de önska erhålla kort och från vilken vecka.

Å korten, vilka gälla för hela landet, hava tryckts bestämmelser om huru stora vecko- och dagransonerna äro, huru mycket samtidigt högst får köpas, när kortens vecko- och dagkuponger upphöra att gälla, huru vid köp bör förfaras, att lösa kuponger icke gälla o. s. v.

Enär åt olika konsumentgrupper beviljats olika stora spannmåls-

*Kort för olika
konsument-
grupper.*

beaktats sålunda, att de mjöl- och brödkort, vilka skola utdelas åt hushåll, hörande till första gruppen, eller sådana, som äro berättigade till minsta ranson, gjorts till formatet mindre än de, vilka skola utdelas åt de till andra gruppen hörande, i huvudsak tungt kroppsarbete utförande hushåll. Åt de hushåll åter, vilka utföra tungt kroppsarbete i fria luften och vilkas spannmålsransoner äro två gånger större än de ransoner, vilka utgivas åt hushåll inom första gruppen, böra utgivas två mindre kort för varje medlem av hushållet, på det att dessa genom användande av vartdera kortet samtidigt skola erhålla de ransoner, vilka de ansetts vara i behov av.

*Priset för
överlåten vara.*

För till staten överlåten spannmål erlägger livsmedelsnämnden av Senaten fastställt maximipris, då varan är fullgod, i övrigt ett efter kvaliteten nedsatt pris. Åtnöjes överlåtare icke med sistsagda pris, överlämnas avgörandet av prisets storlek åt värderingsmän, såsom i livsmedelslagen säges.

Utsäde.

Kan överlåtare medelst kontrollbevis styrka, att av honom överlåten rågs odlingsvärde är 93 % eller vetes 90 % eller att de äro av förädlad kvalitet, böra de anses såsom utsäde och för dem vid överlåtelse erläggas högre pris.

Innehar överlåtare icke sådant bevis för vetets eller rågens lämplighet till utsäde, som ovan nämnts, bör han dock uppmanas att i anmälningsformuläret anteckna, huruvida de äro grobara eller icke, på det att de måtte kunna förvaras avskilt och sparas för att i främsta rummet användas som utsäde.

Insamling och kontroll av anmälningar.

*Biträdens vid
valnämnd
uppgifter.*

Vid fråga om utarbetande av hushållsförteckningar och utdelning av anmälningsblanketter har redan nämnts, att valnämndens biträden böra till fastighetsdisponenter utdela formulär till hushållsförteckningar och tillhandagå vid deras ifyllande samt att de samtidigt böra utdela anmälningsblanketter och meddela hushållsföreståndare anvisningar vid blanketternas ifyllande.

Omedelbart den 17 juni äga biträdena ånyo begiva sig i rörelse för att insamla anmälningsblanketterna samt, om de ännu icke äro ifyllda,

erbjuda de anmälningsskyldiga sin hjälp. I sistnämnda fall bör biträdet meddela anmälarer, vilka uppgifter han äger lämna, medverka vid fastställande av spannmålens kvantitet, biträda vid beräkandet av dennes förbrukningsbehov och vid formulärets ifyllande samt verkställa för anmälan nödiga uträkningar. Därest vid bitrådets ankomst till platsen anmälarer redan ifyllt blanketten, må biträdet granska densamma för att utreda, huruvida uträkningarna äro riktiga, förfråga sig hos anmälarer angående sådana omständigheter, beträffande vilka han förmodar att misstag ägt rum, eller om i övrigt otydlighet föreligger (såsom t. ex. då anmälarer anhållit om mjöl- eller brödkort utan att stryka över det i blanketten upptagna alternativa ordet, varigenom det förbleve oklart, vilketdera han önskar) samt rätta observerade fel och göra nödiga kompletteringar. Däremot tillkommer det icke biträdet att granska anmälares spannmålsförråd, och är han mot anmälares vilja icke ens berättigad därtill, emedan detta enligt livsmedelslagens 13 § ankommer endast å kronobetjänt på förordnande av guvernör eller livsmedelsnämnd. För den händelse, att anmälarer befinnes skyldig att till staten överlåta mera spannmål än vad han själv beräknat sig vara skyldig att överlåta, må biträdet ytterligare förfråga sig hos anmälarer, vilka spannmålsförråd han främst önskar behålla till sin disposition. Om samtliga i fastigheten bosatta anmälningsskyldige redan vederbörligen ifyllt sina anmälningssblanketter, omhändertage biträdet dem jämte den av fastighetsdisponenten utarbetade hushållsförteckningen för att tillställa valnämnden densamma eller uppmane fastighetsdisponenten att oförtövat till nämnden befordra anmälningarna och förteckningen.

Så snart de första anmälningarna inkommit till valnämnden och i den mån sådana fortfarande inlämnas, skall valnämnden fördela dem bland sina ledamöter för förberedande granskning. Granskningen må, såvida detta utan tidsutdräkt kan ske, verkställas med iakttagande av den förteckning över fastigheter inom röstningsområdet, som valnämnden jämlikt Livsmedelsavdelningens vid Kammarexpeditionen cirkulär av den 19 sistlidne maj anbefallts förskaffa sig, och skola förty ingångna anmälningar ordnas enligt denna. Främst avses med valnämndens granskning, som bör verkställas inom kortaste möjliga tid, att utreda, huruvida

*Å valnämnd
ankommande
granskning.*

anmälan innehåller de uppgifter, vilka skola inlämnas, huruvida de i blanketten verkställda uträkningarna äro riktiga och huruvida hushållsföreståndaren till sin disposition behållit större spannmålskvantiteter än vad i Senatens beslut medgivits eller om han tvärtom beräknat sitt förbrukningsbehov lägre, än han enligt den å sidan 8 anförda grupperingen vore berättigad till.

Valnämnden må på förhand överenskomma om hållande av sammanträde någon dag efter den 17 juni, på det man gemensamt må kunna avgöra sådana omständigheter, vilka givit anledning till tvivelsmål, och i övrigt kontrollera, att nämndens ledamöter förfarit enhetligt.

*Valnämndens
förslag.*

Vid sammanträde uppgör valnämnden förslag därom, huru mycket hushållet får använda av den beslagtagna varan och huru mycket bör överlämnas åt staten, enligt vilka grunder och under vilken tid hushållet äger rätt att på mjöl- och brödkort erhålla spannmål samt huruvida hushållsföreståndaren bör erhålla tillståndsbevis för inköp av utsäde. Förändras det belopp, som varans innehavare föreslagit att till staten överlåtas, må å blankettens punkt 6 e på högra sidan om kolumnen antecknas, huru mycket innehavaren enligt valnämndens åsikt bör överlåta av olika slags spannmål; och bör valnämnden därvid så vitt möjligt iakttaga det av innehavaren själv vid ifyllandet av punkten följda urvalet. Alla dessa förslag må den ledamot i valnämnden, som granskar blanketten, på förhand införa på vederbörande ställen i blanketten och skall den av valnämnden antagna sekreteraren granska och med sin namnteckning bekräfta förslaget eller rätta detsamma, därest valnämnden ändrat sin ledamots förslag.

Mera omdömesgilla biträden är valnämnden berättigad att använda vid granskning av anmälningar samt såsom hjälp vid skrivarbete.

*Magistratens
fördelning på
avdelningar.*

I stad bör magistrat på samma sätt och under samma förutsättningar, som om förrättande av lantdagsmannaval är stadgat, för granskning av inkomna anmälningar och för uppgörande av förenämnda förslag fördela sig på avdelningar och i dem inkalla nödiga suppleanter, såframt livsmedelsnämnden icke anser det fördelaktigare att på annat sätt ordna ifrågavarande arbete.

Spannmålsförbrukningens slutliga reglering.

De granskade anmälningarna jämte å dem antecknade förslag överstyr valnämnd till kommunens livsmedelsnämnd, som utan att närmare granska i anmälningarna förefintliga uträkningar tager under övervägande, huruvida valnämnd hänfört hushåll till riktig konsumentgrupp och i övrigt utfört sitt arbete enligt riktiga grunder. Efter denna prövning fattar livsmedelsnämnd sitt beslut, som antecknas å anmälningsblanketten. Om till hushålls förfogande lämnats spannmål för längre tid än fyra veckor räknat från den 24 juni eller därest hushåll skall till staten avträda någon del av sitt spannmålsförråd, avgiver livsmedelsnämnd till hushållet särskilt beslut, som införes å bifogad blankett (formulär 3).

Ytterligare skall livsnämnd upptaga till prövning, i vilken ordning och på vilket sätt den avträdda spannmålen skall av staten övertagas. Denna fråga står i nära samband därmed, huru livsmedelsnämnd ordnat försäljningen av till staten avträdd spannmål. För såvitt i kommun befintliga affärsföretag användas för detta ändamål, får deras förråd, sedan inventering skett, fortfarande under livsmedelsnämndens kontroll förbli i deras besittning. Likaså kan åt de bagare, som livsmedelsnämnd godkänner, lämnas de förråd, som under fastställd tid eller under hela konsumtionsperioden prövas vara för rörelsen nödiga, med villkor att de iakttaga angående försäljning meddelade föreskrifter. Vad åter beträffar övriga förråd, torde det vara lämpligast att låta överföra främst de största förråden till de av livsmedelsnämnden anskaffade upplagsplatserna och senare vid lämpligt tillfälle jämväl de mindre. För såvitt avträdare har tillgång till nödiga transportmedel, är han skyldig att mot ersättning transportera avträdd vara till den plats inom kommunen, som livsmedelsnämnd bestämmer. I förenämnda beslut, som åt hushållsföreståndare avgives, skall livsmedelsnämnd meddela huruvida hushållet bör ombesörja transporten av den avträdda spannmålen.

Den avträdda spannmålen övertagas av staten.

Har avträdare uppgivit sitt spannmålsförråd enligt rymdmått (i hektoliter) och därest vid avträddandet förmärkes, att spannmålen ej väger så mycket som i anmälningsblanketten antecknats, har avträdare rätt att leverera spannmålen enligt rymdmått, ehuru densamma i livsmedelsnämndens beslut uppgives enligt viktmått.

*Sammandrag
av anmäl-
ningarna.*

Med de till livsmedelsnämnd avgivna anmälningarna såsom grund skall nämnden omedelbart skrida till uppgörande av sådan sammandragsförteckning över den i kommunen disponibla spannmålen och befolkningens i kommunen konsumtionsbehov som i 17 § av Senatens beslut säges. Sammandragsförteckningen skrives på blanketter (formulär 6), vilka åtfölja dessa regler. Så snart förteckningen är färdig, skall den ofördröjligen översändas till länekommittén, som för sin del uträknar beloppet av i länet befintliga spannmålsförråd och befolkningens i länet behov av brödsäd samt översänder uppgifterna härom till Livsmedelsavdelningen vid Kammarexpeditionen.

*Numrering av
hushållen.*

Vid införandet av uppgifter i sammandragsförteckningen erhåller varje hushåll tillika en ordningsnummer, som antecknas såväl i sammandragsförteckningen och å anmälningsblanketten som jämväl i hushållsförteckningen invid vederbörande hushåll ävensom på det omslag, i vilket hushållets mjöl- och brödkort inneslutas.

*Kortens
numrering.*

Avsikten är att varje mjöl- och brödkort skall erhålla nummer, dock annan serie av numror än hushållen, sålunda att åt hushållet N:o 1 (därest det erhåller kort) givas korten N:ris 1, 2, 3 o. s. v., åt hushållet N:o 2 därpåföljande numror o. s. v. Då numreringen, därest den verkställes för hand, i flere fall måhända skulle taga i anspråk så mycken tid att korten icke hunne utdelas i tid, borde livsmedelsnämnd försöka anskaffa numreringsmaskin för arbetets utförande. Därest maskin icke kunde anskaffas och numreringen för hand alltför mycket skulle fördröja distributionen, måste korten förbliva onummerade. Hushållens numror borde likväl, även om maskin icke erhöles, utskrivas på de platser som tidigare angivits.

*Kortens av-
stämpling.*

För avstämpling av korten tillhandahållas livsmedelsnämnderna stämplat. At vederbörande få icke utlämnas något kort ostämplat, ity att endast stämplade kort äro giltiga. Ostämplade kort likasom stämpel skall av livsmedelsnämnd förvaras så omsorgsfullt att obehöriga icke bliva i tillfälle att missbruka dem.

*Distribuering
av livsmedels-
nämnds beslut
och kort.*

Då livsmedelsnämnd meddelar hushåll särskilt beslut, göres härom anteckning i hushållsförteckningen. Livsmedelsnämnd må ock låta i hushållsförteckningen anteckna antalet mjöl- och brödkort, som åt hushåll skall utgivas. Enär de hushåll, vilka böra erhålla veckoransoner om 2,100 gram, erhålla två kort om 1,050 gram per person, antecknas antalet kort,

som till berörda hushåll skola utgivas, i samma kolumn som deras kort, vilka erhålla endast 1,050 grams ransoner. Innan korten inneslutas i omslag och utdelas, skall från desamma, därest för hushållets underhåll innehållits spannmål för någon del av förbrukningsperioden, avskiljas denna tid motsvarande vecko- eller dagkuponger sålunda, att hushåll erhåller mjöl- eller brödkort först från början av den vecka, från vilken livsmedelsnämnd beviljat sådana. Distribueringen av livsmedelsnämnds beslut samt mjöl- och brödkorten utföra de av valnämnderna antagna biträdena sålunda, att de tillstålla envar fastighetsdisponent den över de inom fastigheten bosatta hushållen uppgjorda hushållsförteckningen samt däri omförmälda beslut och kort, de sistnämnda inneslutna i omslag, som försetts med hushållsföreståndarens namn. Fastighetsdisponent, vilken bör avfordras kvitto (formulär 5) över emottagna beslut och kort, utdelar desamma till hushållsföreståndarna, vilka för sin del äro skyldiga att lämna kvitto genom att skriva sitt namn i hushållsförteckningens kvittens-kolumn. Kvitteerad hushållsförteckning skall av fastighetsdisponent överstyras till livsmedelsnämnden.

Sedan mjöl- och brödkorten utdelats och regleringen av spannmålskonsumtionen sålunda vidtagit, kan utgivandet av nya mjöl- och brödkort bliva av behovet påkallat. Avgår från ett hushåll medlem, för vars underhåll hushållet erhållit spannmål, eller begiver han sig på resa och kan han icke medtaga bröd, är han berättigad att erhålla mjöl- eller brödkort, ifall den spannmål, som för hans vidkommande reserverats för den återstående förbrukningsperioden eller för så lång tid resan räcker, överlämnas åt förvaltaren av livsmedelsnämndens spannmålsförråd. Efter erhållet kvitto må livsmedelsnämnd utgiva det begärda kortet. Likväl må nämnden lösgöra de kuponger, som motsvara den tilländagångna tiden, samt dessutom från det åt den resande överlätna kortet de kuponger, vilka gälla tiden efter det han återvänt från resan. För en person, som står i beråd att företaga en resa, lämpar sig naturligtvis endast brödkort.

Livsmedelsnämnd må till arbeten för genomförande av förbrukningsregleringen efter behov använda samma biträden, som vid insamlande och granskning av anmälningar tillhandagått valnämnd.

*Livsmedels-
nämnds
biträden.*

*Nämndernas
medlemmars
och biträdens
arvoden.*

Enär kommun enligt 17 § i livsmedelslagen kan förpliktigas medverka vid verkställighet av de med stöd av sagda lag utfärdade föreskrifter, har Senaten bestämt, att arvoden, som tillkomma livsmedelsnämnds och valnämnds medlemmar samt till biträden antagna personer, jämte de kostnader, som åsamkas nämnden för reglering av förbrukningen, skola bestridas av vederbörande kommun.

Förestående regler äro icke avsedda att vara så fullständiga, att livsmedelsnämnderna ur desamma kunde erhålla svar på alla frågor, som möjligen föranledas av spannmålsförbrukningens reglerande. Enär de lokala förhållandena dessutom betinga olika tillvägagående i olika delar av landet, äro de meddelade reglerna icke så till vida förpliktande, att avvikelser icke kunde tillåtas. Huvudsaken är att ordna förbrukningen i varje kommun så, att syftemålet med den av Senaten beslutna regleringen — att få spannmålsförråden att för så vitt möjligt förslå åt alla konsumenter intill nästa skörd — måtte förverkligas. Livsmedelsnämnd skall därför enligt egen prövning och med beaktande av vad Senaten i beslut av den 5 juni i ärendet föreskrivit, avgöra förekommande frågor, när dessa regler icke äro å orten tillämpliga.